

133 . Olteni | Comuna: Bodoc | Județ: Covasna | Punct: Cariera de nisip (Tag) | Anul: 2003

Anul: 2003

Cod RAN: 63919.03

Perioade: Preistorie

Epoci: Epoca bronzului

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Dan Lucian Buzea, Valerii Kavruk

Instituții: Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe

Rezumat

Au fost continuate cercetările arheologice de salvare în așezarea Olteni – Cariera de nisip. Au fost deschise două secțiuni noi și reluate cercetările în secțiunea deschisă în 2002. Ca și în campaniile anterioare, în așezarea de Olteni – „Cariera de nisip” au fost cercetate urme de locuire Noua și cele ale culturii Sântana de Mureș-Cerneahov. Se constată că, deși cercetările au fost efectuate pe suprafețe relativ mari, nu au fost găsite urme ale unor locuințe Noua.

Raport

În perioada 02.04 – 14.05.2003 au fost continuate cercetările arheologice de salvare în așezarea Olteni – Cariera de nisip. Au fost deschise două secțiuni noi (S 10 și S 11) și reluate cercetările în S 9 deschisă în 2002.

S 9 a fost deschisă în anul 2002. În același an, în cuprinsul acestei secțiuni, lângă malul carierei a fost descoperită o locuință (L 2) care, din motive financiare, nu a putut fi cercetată. În urma prăbușirii malului carierei, latura de N a acestui complex (cca. 30%) a fost distrusă. Cu ocazia reluării cercetărilor, în 2003 L 2 a fost cercetată. Conturul L 2 a fost surprins la adâncimea de 0,40 m, cu cca. 0,10 m deasupra nivelului stratului steril. La acest nivel, groapa L 2 se prezenta ca o pată de culoare neagră, în amestec cu resturi de lemn și lut ars, având forma dreptunghiulară cu colțurile rotunjite (5,20 x 3,40 m), și orientată E – V. Groapa L 2 a fost săpată în trepte până la ad. de 0,76 m de la suprafața actuală a terenului. Umplutura – pământ negru pigmentat cu resturi de lemn și lut ars. Sporadic, în umplutura complexului apăreau fr. ceramice Noua, însă predomina ceramica de tip Sântana de Mureș – Cerneahov. Pe fundul L.2 se aflau aglomerări de cenușă neagră. Aici, alături de numeroase fragmente ceramice, au fost descoperite câteva piese. O greutate de lut de forma unei piramide cu baza pătrată, ea a fost perforată transversal în partea superioară, iar sub orificiu, pe ambele laturi, au fost realizate câte două alveole; pe celelalte două laturi a fost realizată câte o amprentă de formă circulară. O ceașcă-opaiț lucrată cu mâna, de formă tronconică, prevăzută cu un apucător prins de toată înălțimea corpului. O fusaiolă plată realizată dintr-un fragment de perete al unui vas.

S 10 a fost deschisă la 8 m V de S 8 cercetată în campania din anul 2002. Inițial, S 10 era de 32 x 28 m (896 m²), ea fiind pe parcurs extinsă spre N cu 132 m², ajungându-se la suprafața totală de 1028 m². În S 10 au fost descoperite și cercetate 30 de gropi menajere și 25 gropi de stâlp. S 11 (40 x 34 m) a fost deschisă cu 16 m E de S 10. În S 11 a fost doar îndepărtat stratul arabil și răzuită întreaga suprafață. În urma răzuirii aici au fost evidențiate contururile a 20 de gropi menajere, 29 gropi de stâlp și o locuință (L.3). Din motive financiare, complexele din această secțiune nu au fost cercetate. Ele au fost conservate, cercetarea lor fiind amânată pentru campania din anul 2004.

Gr. 34 a fost descoperită la adâncimea de 0,5 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura circulară

și se îngusta spre fundul drept ($D_g = 1,2$ m, $D_f = 1$ m, ad. = 0,68 m de la nivelul stratului steril). Umplutura – pământ nisipos în amestec cu resturi de lemn carbonizat și lipitură arsă. Inventar: puține fr. ceramice de tip Sântana de Mureș.

Gr. 35 a fost descoperită la adâncimea de 0,50 m de la suprafața actuală a terenului, la nivelul stratului steril. Avea gura circulară și se lărgea spre fundul drept. $D_g = 0,96$ m, $D_f = 1,48$, ad.= 0,68 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ cenușiu în amestec cu resturi de lemn ars. Fără inventar.

Gr. 36 a fost descoperită la adâncimea de 0,55 m de la suprafața actuală a terenului, la nivelul stratului steril. Avea gura circulară și se îngusta spre fundul sferic ($D_g = 1,5$, ad. = 1,27 m de la nivelul stratului steril). Umplutura – pământ negru în amestec cu bucăți mari de lipitură arsă și lemn carbonizat. Inventar: material ceramic de tip Sântana de Mureș.

Gr. 37 a fost surprinsă la adâncimea de 0,50 m de la suprafața actuală a terenului, la nivelul stratului steril. Avea gura circulară și se îngusta spre fundul sferic ($D_g = 0,66$ m, ad. = 0,58 m de la nivelul stratului steril). Umplutura – pământ afânat de culoare cenușie în amestec cu lemn ars și lut carbonizat. Fără inventar.

Gr. 38 a fost surprinsă la adâncimea de 0,50 m de la suprafața actuală a terenului, la nivelul stratului steril. Avea gura circulară ($D_g = 0,84$ m) și se îngusta spre fundul drept ($D_f = 0,56$ m). Ad. = 0,84 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ afânat de culoare cenușie în amestec cu lemn și lut ars. Fără inventar.

Gr. 39, a fost descoperită la adâncimea de 0,55 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura circulară și se îngusta spre fundul drept ($D_g = 0,8$ m, $D_f = 0,5$ m, ad. = 0,3 m de la nivelul stratului steril). Umplutura – pământ tasat, de culoare maronie, în amestec cu nisip și cenușă. Inventar: ceramică de tip Sântana de Mureș.

Gr. 40 a fost descoperită la adâncimea de 0,4 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura circulară și se îngusta spre fundul drept ($D_g = 1,6$ m, $D_f = 1,2$ m, ad. = 2,4 m de la nivelul stratului steril). Umplutura – pământ cenușiu în amestec cu nisip, puternic tasat, în amestec cu resturi de lut ars și lemn carbonizat. Inventar: fragmente de oase de animale, fragmente de piese de fier și fragmente ceramice de tip Sântana de Mureș.

Gr.41 a fost descoperită la adâncimea de 0,48 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura ovală și se îngusta spre fundul ușor sferic. $D_g = 1,48/1,92$ m, $D_f = 1,08$ m, ad. = 0,3 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ afânat, de culoare brună, în amestec cu multe fragmente de lut ars și lemn carbonizat. Inventar: fragmente ceramice de tip de tip Sântana de Mureș și oase de animale.

Gr.42 a fost surprinsă la nivelul stratului steril, la adâncimea de 0,48 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura ovală și se îngusta spre fundul ușor sferic. $D_g = 0,8/1,08$ m, $D_f = 0,68$ m, ad. = 0,38 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ nisipos. Inventar: fragmente ceramice de tip Sântana de Mureș.

Gr. 43 a fost descoperită la nivelul stratului steril. Avea formă de clopot ($D_g = 1,6$ m, $D_f = 2,2$ m, ad. = 1,3 m de la nivelul stratului steril). Umplutura – pământ maroniu tasat, amestecat cu cenușă și fragmente de lemn carbonizat. Inventar: fragmente ceramice Noua, fragmente de oase de animale și lipitură arsă.

Gr. 44 a fost descoperită la adâncimea de 0,55 m de la suprafața actuală a terenului, la nivelul stratului steril. Avea gura circulară, pereții în trepte și se îngusta spre fundul drept. $D_g = 2,2$ m, $D_f = 1,3$ m, ad. = 2,1 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ negru în amestec cu resturi de lipitură arsă și lemn carbonizat. Pe fundul gropii se afla scheletul unui mamifer depus pe o parte cu capul spre V, în jurul lui existând multă cenușă neagră. Deasupra scheletului se aflau două vase mari de provizii, dintre care unul lucrat la roată, de tip krausengefässe, și altul – oală-borcan lucrată cu mâna. Inventar: ceramica de tip Sântana de Mureș.

Gr. 45 a fost surprinsă la nivelul stratului steril la adâncimea de 0,48 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura ovală (0,64 x 1,0 m) și se îngusta spre fundul drept ($D_f = 0,6$ m). Ad. = 0,12 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ cenușiu. Fără inventar.

Gr. 46 a fost descoperită la nivelul stratului steriului. Avea forma de clopot ($D_g = 0,9$ m, $D_f = 1,32$ m, ad.

= 1,0 m de la nivelul stratului steril). Umplutura – pământ afânat de culoare maronie în amestec cu nisip, cenușă, fr. de lemn ars și lipitură. Inventar: fragmente ceramice Noua. Se remarcă două cești întregi cu două torți supraînălțate.

Gr. 47 a fost descoperită la nivelul solului steril. Avea formă de clopot ($D_g = 1,4$ m, $D_f = 1,8$ m, ad. = 1,12 m de la nivelul stratului steril). Umplutura – pământ în amestec cu cenușă și fr. mari de lipitură arsă. Inventar: fragmente ceramice Noua.

Gr. 48 a fost descoperită la nivelul stratului steril la adâncimea de 0,5 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura circulară și fundul sferic. $D_g = 2,1$ m, ad. = 0,76 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – resturi de lipitură, lemn ars și lut crud. Inventar: ceramică Noua și Sântana de Mureș.

Gr. 48a secționa Gr.48. Avea gura circulară și fundul sferic. $D_g = 1,6$ m, ad. = 0,45 m de la fundul Gr.48. Inventar: fragmente ceramice de tip Sântana de Mureș, oase de animale și fragmente de lipitură.

Gr. 49 a fost descoperită la adâncimea de 0,5 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura ovală și se îngusta spre fundul drept ($D_g \text{ max} = 1,92$ m, $D_f \text{ max} = 1,6$ m, ad. = 0,36 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ tasat. Inventar: fragmente ceramice de tip Sântana de Mureș.

Gr. 50 a fost descoperită la nivelul stratului steril, la adâncimea de 0,5 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura circulară și se lărgea ușor spre fundul drept. $D_g = 0,9$ m, $D_f = 1,1$ m, ad. = 0,78 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ negru, pigmentat cu resturi de lemn carbonizat și lut ars. Inventar: o fusaiolă de formă bitronconică; o mărgea de sticlă de culoare galbenă; o greutate de lut ars de formă tronconică, perforată în partea superioară; două fragmente de piese de fier, probabil de zăbală; ceramică de tip Noua și Sântana de Mureș.

Gr. 51 a fost descoperită la nivelul stratului steril la adâncimea de 0,5 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura circulară ($D_g = 0,84$), pereții verticali și fundul drept ($D_f = 0,84$ m). Ad. = 0,36 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ cenușiu tasat, în amestec cu resturi de lemn ars. Fără inventar.

Gr. 52 a fost descoperită la ad. de 0,5 m de la suprafața actuală a terenului, la nivelul stratului steril. De la gura circulară se lărgea spre fundul drept. $D_g = 0,8$ m, $D_f = 1$ m, ad. = 0,8 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ negru tasat, în amestec cu fragmente de lut ars și lemn carbonizat în partea de sus, afânat în partea de jos. Inventar: un fragment de greutate, fragmente ceramice de tip Sântana de Mureș.

Gr. 53 a fost descoperită la nivelul stratului steril la ad. de 0,52 m de la suprafața actuală a terenului. De la gura circulară se îngusta spre fundul drept. $D_g = 0,7$ m, $D_f = 0,6$ m, ad. = 0,46 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ negru tasat, în amestec cu resturi de lut ars și lemn carbonizat. Inventar: un vârf de sulică de fier și ceramică de tip Sântana de Mureș.

Gr. 54 a fost descoperită la nivelul stratului steril la adâncimea de 0,5 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura circulară și fundul sferic. $D_g = 0,76$ m, ad. = 0,58 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ negru afânat, în amestec cu resturi de lipitură arsă. Inventar: fragmente ceramice de tip Sântana de Mureș.

Gr. 55 a fost descoperită la nivelul stratului steril. De la gura circulară se lărgea spre fundul drept. $D_g = 1,1$ m, $D_f = 1,6$ m, ad. = 1 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ de culoare maronie, puternic tasat. Inventar: fragmente ceramice de tip Sântana de Mureș.

Gr. 55a a fost evidențiată pe fundul Gr.55. Avea gura circulară ($D_g = 0,5$ m) și se lărgea spre fundul drept ($D_f = 1$ m), ad. = 0,6 m de la nivelul fundului Gr.55. Umplutura – pământ afânat, în amestec cu resturi de lut ars, lemn carbonizat, zgură de fier, fragmente ceramice de tip Sântana de Mureș.

Gr. 56 a fost descoperită la nivelul stratului steril la adâncimea de 0,5 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura circulară ($D_g = 0,72$ m) și se îngusta spre fundul drept ($D_f = 0,6$ m). Ad. = 0,3 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ maroniu tasat. Fără inventar.

Gr. 57 a fost descoperită la nivelul stratului steril, avea gura circulară ($D_g = 0,68$ m) și se îngusta spre fundul drept ($D_f = 0,58$ m). Ad. = 0,2 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ maroniu afânat. Fără inventar.

Gr. 58 a fost descoperită la nivelul stratului steril, avea gura circulară ($D_g = 0,6$ m) și se îngusta spre fundul ușor sferic ($D_f = 0,48$ m). Ad. = 0,2 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ afânat în amestec cu resturi de lemn carbonizat și lut ars. Fără inventar.

Gr. 59, a fost descoperită la nivelul stratului steril la adâncimea de 0,5 m de la suprafața actuală a terenului. Avea gura circulară și fundul sferic. $D_g = 1,2$ m, ad. = 0,75 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ negru puternic pigmentat cu resturi de lut ars. Inventar: ceramică de tip Sântana de Mureș.

Gr. 60 a fost descoperită la nivelul stratului steril, avea gura circulară ($D_g = 0,64$ m) și fundul sferic. Ad. = 0,36 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ maroniu, tasat. Fără inventar.

Gr. 61 a fost descoperită la nivelul stratului steril, avea gura circulară ($D_g = 1$ m) și se îngusta spre fundul ușor sferic ($D_f = 0,88$ m). Ad. = 0,28 m de la nivelul stratului steril. Umplutura – pământ maroniu, tasat. Fără inventar.

Ca și în campaniile anterioare, în așezarea de Olteni – "Cariera de nisip" au fost cercetate urme de locuire Noua și cele ale culturii Sântana de Mureș-Cerneahov. Se constată că, deși cercetările au fost efectuate pe suprafețe relativ mari, nu au fost găsite urme ale unor locuințe Noua.

Rezultatele cercetărilor anterioare au fost publicate în: D. Buzea, Săpăturile arheologice de salvare de la Olteni – "Cariera de nisip", jud. Covasna, în anul 2000, Angustia 7, 2002, p. 183-226; V. Cavruc, D. Buzea, Olteni, CCA 2002, p. 219-221; Noi descoperiri arheologice în sud-estul Transilvaniei, Catalog de expoziție, Covasna, 2002.

O parte din materialele arheologice au intrat în expoziția "Noi descoperiri arheologice în sud-estul Transilvaniei", mai – iulie 2003, Covasna.

Informații suplimentare online

[Raportul 2301 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)
